KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI

Bruselj, 3.10.2008
COM(2008) 635 konč.

SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU, EVROPSKEMU EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ

Boljše ravnotežje med poklicnim in zasebnim življenjem: močnejša podpora za usklajevanje poklicnega, zasebnega in družinskega življenja

SPOROČILO KOMISIJE
EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU,
EVROPSKEMU EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU
IN ODBORU REGIJ

Boljše ravnotežje med poklicnim in zasebnim življenjem: močnejša podpora za usklajevanje poklicnega, zasebnega in družinskega življenja

1. UVOD

Odločitve, ki jih moški in ženske sprejemajo glede usklajevanja poklicnega, zasebnega in družinskega življenja, so predvsem osebne. Vendar način usklajevanja teh zahtev, ki se medsebojno prekrivajo, vpliva na javno politiko, na primer na udeležbo na trgu dela in rodnost. Obenem pa javna politika vpliva na te odločitve, na primer z uvajanjem zakonskih pravic do dopusta iz družinskih razlogov ter javnim zagotavljanjem varstva za otroke in druge vzdrževane osebe ali z učinkom na druge dejavnike, kot sta obratovalni čas trgovin in dolžina šolskega dneva. Čeprav je poudarek glede odločitev o usklajevanju predvsem na podpori tistim, ki so ali želijo biti zaposleni pri drugih, so ta vprašanja enako pomembna za samozaposlene.

Strategije za podporo zgoraj omenjenim odločitvam o usklajevanju temeljijo na številnih komponentah in zahtevajo zavezo številnih akterjev. Ustanove za otroško varstvo, upravičenost do dopusta in prilagodljiv delovni čas so ključne komponente kombinacije politik, medtem ko so pristojnosti razdeljene na evropsko, nacionalno in lokalno raven ter med socialnimi partnerji na evropski, nacionalni in sektorski ravni.

Vloga Evropske unije na tem področju je relativno omejena, vendar uspeh politik usklajevanja vpliva na doseganje glavnih ciljev EU, zlasti številnejših in boljših delovnih mest. Sporočilo zato vsebuje pregled trenutnega stanja ter navaja ukrepe, ki se sprejemajo za pripravo zakonodajnega okvira, in predloge, ki spremljajo to sporočilo.

2. POLITIKE USKLAJEVANJA ZA PODPORO KLJUČNIM CILJEM POLITIK

Uspešno usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja je na ravni Evropske unije posebej pomembno za številne ključne cilje politik.

V **lizbonsko strategijo**, ki je bila uvedena leta 2000, je bilo vključeno tudi usklajevanje. Prenovljena strategija iz leta 2005[1] namenja več pozornosti rasti in delovnim mestom ter priznava, da je treba za uspešnost strategije izkoristiti velik ženski potencial na trgu dela. Marca 2005 je Evropski svet poudaril prispevek, ki se lahko doseže z ukrepi za usklajevanje poklicnega in družinskega življenja, s katerimi je mogoče pritegniti več ljudi na trg dela. Vendar je Svet z določitvijo ciljne zaposlenosti žensk (60 %), ki je bila nižja od splošnega cilja (70 %), priznal prevladujoče neravnovesje zastopanosti spolov pri zaposlenosti.

[1] COM(2005) 24.

Integrirane smernice za podporo lizbonski strategiji obravnavajo to neravnovesje zastopanosti spolov, vključno s politikami usklajevanja, vendar je po navedbah v Skupnem poročilu o zaposlovanju 2007/2008[2] „*napredek na področju enakosti spolov neenakomeren*“ in „*mnogo držav članic daleč od ciljev v zvezi z otroškim varstvom in večina teh ciljev niti ni vključenih v nacionalne strategije*“. Kljub temu je bilo zaposlovanje žensk glavno gibalo stalne rasti zaposlenosti v EU v zadnjih letih. Med letoma 2000 in 2007 se je število zaposlenih v EU-27 povečalo za 14,6 milijona, pri čemer je bilo 9,2 milijona žensk. Zaposlenost žensk (v starosti 15–64) se je vsako leto povečevala in leta 2007 dosegla 58,3 %, s čimer se je za 4,6 % presegla stopnja iz leta 2000 in realno približal cilj 60 % za leto 2010.

To je izreden dosežek, vendar je njegov vpliv na **enakost spolov** manj očiten. Pogodba[3] zahteva, da si EU prizadeva odpraviti neenakosti in spodbujati enakost med moškimi in ženskami v vseh svojih dejavnostih. Vendar kazalniki glede plačila, segregacije na trgu dela ter zastopanosti žensk na vodilnih položajih niso pokazali bistvenega napredka v zadnjih letih. Predvsem razlike v plačilu[4] so od leta 2003 nespremenjene pri 15 %, od leta 2000 pa so se zmanjšale samo za en odstotek. Kot je Komisija navedla v svojem letnem poročilu o enakosti med ženskami in moškimi[5], *„kaže, da so bila velika prizadevanja v okviru evropske strategije za rast in delovna mesta, da bi količinsko in kakovostno povečali zaposlenost žensk („nova in boljša delovna mesta“), uspešnejša s količinskega kot s kakovostnega vidika“*.

Stanje se verjetno ne bo spremenilo, dokler bodo moški in ženske različno izkoriščali možnosti usklajevanja (na primer glede dela s skrajšanim delovnim časom ali dopusta iz družinskih razlogov) in dokler bodo obstajale ogromne razlike med zaposlenostjo žensk z otroki in žensk brez njih. Med letoma 2000 in 2007 se je splošna zaposlenost obeh skupin povečala, vendar razlike med njima še vedno znašajo 12 %.

Pomen politik usklajevanja za **demografsko obnovo** je zdaj izrecno priznan na evropski ravni[6]. Ob staranju prebivalstva in zmanjševanju rojstev lahko takšne politike podpirajo ženske in moške pri skrbi za starejše vzdrževane osebe ter omogočajo lažje usklajevanje starševstva z delom. Obstajajo jasni dokazi, da imajo države članice, ki vodijo učinkovite politike za usklajevanje poklicnih in družinskih obveznosti žensk in moških, višjo rodnost in večjo zaposlenost žensk. Poleg tega je visokokakovostno delovno mesto priznano kot najboljša zaščita pred socialno izključenostjo in revščino na splošno. Zagotavljanje dosegljivega kakovostnega varstva otrok in drugih vzdrževanih oseb je bilo zato poudarjeno v okviru politik **aktivnega vključevanja**[7]. Kakor je bilo poudarjeno v Skupnem poročilu o socialni zaščiti in socialni vključenosti[8] za leto 2008, so strategije za povečanje dostopa staršev na trg dela in njihovo ohranitev na trgu dela z boljšo ponudbo storitev in ustrezno dohodkovno podporo ravno tako zelo pomemben element pri odpravljanju revščine otrok.

---

2 Stran 9 Skupnega poročila o zaposlovanju 2007/2008, ki ga je Svet sprejel 29. februarja 2008 in objavil 3. marca 2008. Na strani 4 poročilo kritizira dejstvo, da „*ostaja odzivnost evropskega trga delovne sile na izzive globalizacije in staranje prebivalstva nezadostna*“.

3 Člena 2 in 3(2).

4 „Razlika v plačilu med spoloma“ je razlika med povprečno urno plačilno postavko za ženske in moške pred obdavčitvijo v gospodarstvu kot celoti. Glej *Odprava razlike v plačilu med ženskami in moškimi* – COM(2007) 424.

5 COM(2008) 10.

6 *Spodbujati solidarnost med generacijami* – COM(2007) 244.

7 COM(2007) 620.

8 http://ec.europa.eu/employment_social/spsi/publications_en.htm. Glej tudi celotno poročilo delovne skupine o revščini in blaginji otrok, ki jo je ustanovil Odbor za socialno zaščito (SPC): http://ec.europa.eu/employment_social/spsi/docs/social_inclusion/2008/child_poverty_en.pdf.

Poročilo priznava veliko vlogo ukrepov za usklajevanje, na primer ukrepov za izboljšanje kakovosti in dostopnosti otroškega varstva, ter poudarja, kako pomembno je upoštevati ukrepe, kot sta intenzivnost dela in kakovost delovnih mest.

Kot je že omenjeno zgoraj, so številni akterji, tudi na evropski ravni, vključeni v razvoj in uresničevanje politik usklajevanja.

Komisija je boljše usklajevanje uvrstila med šest prednostnih področij ukrepanja v Načrtu za enakost med ženskami in moškimi 2006–2010[9], ukrepi na tem področju pa so v tesni zvezi s povezano prednostno nalogo doseganja enake gospodarske neodvisnosti za ženske in moške.

Ta prednostna naloga je bila vključena v Evropski pakt za enakost med spoloma, o katerem je **Evropski svet** marca 2006 sklenil dogovor, ter sprejeta v skupni program in izjave nemškega, portugalskega in slovenskega predsedstva Svetu v obdobju 2007–2008[10]. Marca 2008 je Evropski svet sklenil, da je treba izboljšati dosegljivost in dostopnost kakovostnega otroškega varstva v skladu z dogovorjenimi cilji ter da si je treba prizadevati za podporo usklajevanju. V skupnem programu[11] za osemnajst mesecev do konca 2009 so se francosko ter prihodnje češko in švedsko predsedstvo zavezali, da bodo posebno pozornost namenili ukrepom za izboljšanje usklajevanja delovnega, družinskega in zasebnega življenja tako za ženske kot moške.

Evropski parlament je stalno pozival k izboljšanju veljavne zakonodaje Skupnosti o porodniškem in starševskem dopustu[12] ter v predlogih iz maja 2008 za spremembo novih smernic o zaposlovanju zahteval zagotovitev shem starševskega in drugega dopusta[13]. Parlament je v resoluciji z dne 21. februarja 2008 o demografski prihodnosti Evrope[14] pozval države članice, naj sprejmejo najboljše prakse v zvezi z dolžino porodniškega dopusta, ter poudaril, da je z ustreznimi javnimi politikami možno spremeniti usmerjenost krivulje rodnosti in ustvariti materialno in psihološko okolje, ki je naklonjeno družinam in otrokom. V svoji resoluciji z dne 27. septembra 2007[15] je pozval države članice, naj sistem nadomestil za porodniški in starševski dopust preoblikujejo v vzajemnega, da se zagotovi, da ženske ne bodo več dražji vir dela kot moški, ter pozdravil postopek posvetovanja o usklajevanju s socialnimi partnerji. Podpora ravnotežju med poklicnim in zasebnim življenjem je ena od štirih prednostnih nalog v okviru ukrepov o enakosti spolov, ki so ga sprejeli evropski **socialni partnerji** leta 2005. Zadnje letno poročilo[16] o teh zadevah navaja, da je to področje, na katerem nacionalni socialni partnerji predlagajo največ pobud. Napredek, o katerem

---

9 COM(2006) 92.

10 Svet je v resoluciji iz decembra 2007 o uravnoteženi vlogi žensk in moških pri delovnih mestih, rasti in socialni koheziji priznal, da težave pri usklajevanju poklicnega, družinskega in zasebnega življenja še vedno obstajajo, in pozval Komisijo, da med drugim oceni trenutni pravni okvir Skupnosti v zvezi z usklajevanjem, zlasti učinek na udeležbo na trgu dela.

11 Dokument Sveta 11249/08 POLGEN 76 z dne 30. junija 2008.

12 Na primer, resolucija 2003/2129(INI), P5_TA(2004)0152), točka 26.

13 http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P6-TA-2008-0207+0+DOC+XML+V0//EN&language=EN.

14 2007/2156 (INI), točki 14 in 15, na voljo na: http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P6-TA-2008-0066+0+DOC+XML+V0//EN&language=EN.

15 2007/2065(INI)) na voljo na: http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=TA&language=EN&reference=P6-TA-2007-0423, točke 13, 28 in 29.

16 http://ec.europa.eu/employment_social/social_dialogue/docs_en.htm.

poročajo socialni partnerji, vključuje uvedbo ali podaljšanje dopusta za varstvo, prilagodljiv delovni čas ter ukrepe za povečanje izkoriščanja teh možnosti s strani moških.

Potreba po politikah usklajevanja je zdaj na evropski ravni nesporna in lahko se sklene, da neustreznost takšnih politik skupaj z razlikami med spoloma pri njihovem izkoriščanju pomeni, da ukrepi za usklajevanje še ne morejo optimalno prispevati k doseganju glavnih ciljev politik EU. Izboljšanje ravnotežja med poklicnim in zasebnim življenjem predstavlja tudi resnično priložnost za uskladitev ciljev varnosti in prožnosti[17] tako za delojemalce kot delodajalce, čeprav so ta načela pogosto predstavljena kot nasprotna.

3. IZBOLJŠANJE PODPORE USKLAJEVANJU

Komisija se je v svoji letni strategiji politik za leto 2008 zavezala predlagati nove pobude za izboljšanje usklajevanja družinskega in poklicnega življenja. Spodaj naveden ukrepi so v skladu z vrednotami priložnosti, dostopnosti in solidarnosti, ki podpirajo prenovljeno socialno agendo[18].

Zakonodajni predlogi obsegajo:

- krepitev zakonske upravičenosti delavcev do dopusta iz družinskih razlogov,
- zagotavljanje enake obravnave samozaposlenih in zakoncev, ki jim pomagajo pri izvajanju dejavnosti.

Razpoložljivost dosegljivega in dostopnega otroškega varstva je bistvena za odločitev staršev o usklajevanju. V skladu s tem spremlja zakonodajne predloge poročilo o napredku držav članic pri doseganju ciljev otroškega varstva, ki so bili dogovorjeni na Evropskem svetu leta 2002 v Barceloni.

3.1. Dopust iz družinskih razlogov

Razprave, ki trenutno potekajo, je Komisija začela leta 2006 z uradnim posvetovanjem z evropskimi socialnimi partnerji po postopku evropskega socialnega dialoga. Ta med drugim omogoča evropskim socialnim partnerjem, da s pogajanji sklenejo dogovore, ki lahko pridobijo zakonski status. Prva direktiva, ki je bila dogovorjena po tem postopku, je temeljila na okvirnem sporazumu o starševskem dopustu iz leta 1995[19]. Komisija v posvetovalnih dokumentih[20] obravnava zakonodajne in druge ukrepe za podporo usklajevanju ter opredeljuje številne možnosti novih oblik dopusta, ki bi lahko bolje upoštevale potrebe delavcev z usklajevanjem poklicnega, zasebnega in družinskega življenja, in sicer starševski dopust (kratki dopust za očete ob rojstvu ali posvojitvi otroka), posvojiteljski dopust (dopust ob posvojitvi otroka, podoben porodniškemu dopustu) in dopust za nego (za nego vzdrževanih družinskih članov).

Komisija je predlagala tudi načine za izboljšanje predpisov o zaščiti materinstva (Direktiva 92/85/EGS) in okvirni sporazum o starševskem dopustu, priložen k Direktivi 96/34/ES.

---

17 Glej COM(2007) 359 konč. Oblikovanje skupnih načel prožne varnosti: nova in boljša delovna mesta v povezavi s prožnostjo in varnostjo.

18 COM(2008) 412.

19 Direktiva Sveta 96/34/ES z dne 3. junija 1996 o okvirnem sporazumu o starševskem dopustu, sklenjenem med UNICE, CEEP in ETUC (UL L 145, 19.6.1996, str. 4).

20 COM(2006) 1245 in SEC(2008) 571.

Predlogi v zvezi s starševskim dopustom zajemajo spodbude za očete, da se odločijo za starševski dopust, varstvo pravic zaposlenih in prepoved diskriminacije, trajanje in plačilo takšnega dopusta, prožnost pri izkoriščanju starševskega dopusta ter starost otroka.
Drugi ukrepi, ki jih je predlagala Komisija, vključujejo ustanove za varstvo otrok in druge vzdrževane osebe, nove oblike dela (tudi na daljavo) ter spodbujanje moških, da se odločijo za možnosti usklajevanja.

V poročilu tristranskega socialnega vrha iz marca 2008 je bilo objavljeno, da so se socialni partnerji dogovorili o paketu skupnih ukrepov za podporo usklajevanju. Nato so julija 2008 potrdili namero o začetku postopka pogajanj iz člena 138 Pogodbe ES, da se „bolje dosežejo cilji direktive o starševskem dopustu“. Ker ni mogoče izključiti, da bodo med pogajanji obravnavane tudi druge oblike dopustov iz družinskih razlogov, kot so starševski dopust, posvojiteljski dopust in dopust za nego drugih družinskih članov, Komisija v tej fazi ne namerava predložiti predlogov o starševskem dopustu ali drugih dopustih iz družinskih razlogov. Vendar so socialni partnerji potrdili, da med pogajanji ne nameravajo obravnavati porodniškega dopusta.

3.1.1. Revizija Direktive 92/85/EGS o zaščiti materinstva

Porodniški dopust se očitno razlikuje od drugih oblik dopusta iz družinskih razlogov, saj pripada samo materam. Komisija meni, da je zdaj primerno predložiti nov predlog[21], da bodo socialni partnerji pri pregledovanju starševskega dopusta imeli izhodišče o minimalnem dopustu, do katerega je mati lahko upravičena, ter pripadajočih pogojih po reviziji Direktive. Komisija predlaga:

- podaljšanje minimalnega porodniškega dopusta s 14 na 18 tednov (v skladu s priporočili Mednarodne organizacije dela),
- povečanje prožnosti za ženske pri odločanju za porodniški dopust pred ali po porodu,
- izboljšanje varstva zaposlenih žensk med porodniškim dopustom ali po njem.

Pričakuje se, da bodo s temi ukrepi ženske po rojstvu lažje ostale na trgu dela, saj naj bi se lažje vrnile na trg dela po daljšem porodniškem dopustu, kot da se zaradi skrbi za še vedno premladega otroka odločijo za starševski dopust, kot se dogaja pri krajših porodniških dopustih. Poleg tega je odločitev o vrnitvi na delo lažja, če se spoštujejo pravice iz delovnega razmerja žensk. Boljša ureditev dopusta in plačila med dopustom ter okrepitev pravic iz delovnega razmerja bosta pripomogla k usklajevanju poklicnega in družinskega življenja ter izboljšala udeležbo žensk z otroki na trgu dela.

3.1.2. Nadaljnji predlogi o dopustu iz družinskih razlogov

Socialni partnerji so v pismu z dne 10. julija 2008 navedli, da septembra pričakujejo začetek pogajanj. Ob koncu obdobja, ki ga Pogodba določa za takšna pogajanja (devet mesecev z možnostjo podaljšanja po dogovoru), bo Komisija, če bodo socialni partnerji tako zahtevali, sprejela potrebne ukrepe za pravno uveljavitev novega sporazuma z njegovim sprejetjem v obliki predloga direktive. Če po pogajanjih ne bo sprejet nov sporazum, bo Komisija, kot je predvideno v dokumentu za drugo stopnjo posvetovanja, premislila o predložitvi predlogov za dopolnitev veljavne zakonodaje na področju usklajevanja.

---

[21] COM(2008) 600.

Komisija je izvedla oceno učinka vseh zakonodajnih možnosti[22], opisanih v dokumentu za drugo stopnjo posvetovanja iz leta 2007, ki ga je poslala socialnim partnerjem. Čeprav Komisija trenutno omejuje obseg svojega predloga na porodniški dopust, je lahko ocena drugih možnosti v pomoč socialnim partnerjem pri njihovih pogajanjih.

3.2. Enaka obravnava samozaposlenih in zakoncev, ki jim pomagajo pri izvajanju dejavnosti

Usklajevanje družinskega in poklicnega življenja ni samo izziv za moške in ženske, zaposlene pri drugih, temveč tudi za samozaposlene in njihove zakonce, ki jim pomagajo pri izvajanju poklica ali posla. Direktiva 86/613/EGS je uvedla načelo, da enaka obravnava ni omejena na zaposlene delavce. Prav tako je priznala potrebo po zagotavljanju ukrepov usklajevanja, zlasti v zvezi s materinstvom.

Direktiva je imela omejen učinek, zaradi ohlapnega besedila pa jo je težko izvajati. Vendar je potreba po ukrepanju na tem področju, ki jo dodatno spodbuja čedalje večje priznavanje potrebe po odpravljanju razlik med spoloma v podjetništvu, velika kot še nikoli. Razlog za te razlike je morda pomanjkanje ali popolna odsotnost socialnega varstva, ki je na voljo samozaposlenim ženskam, zlasti zaščita materinstva[23]. Približno 11 % samozaposlenih se zanaša na pomoč zakoncev pri vodenju družinskega podjetja. Tretjina zakoncev, ki jim pomaga pri izvajanju dejavnosti, dela več kot 25 ur na teden in ni zavarovana v primeru ločitve od samozaposlenih partnerjev ali njihove smrti.

Komisija se je odločila razveljaviti Direktivo 86/613/EGS in predlagati novo direktivo, da se učinkoviteje dosežejo cilji iz prvotne direktive. Glavni predlogi[24] so:

- Samozaposlene ženske in zakonci, ki jim pomagajo pri izvajanju dejavnosti, ali življenjske partnerice bi morale biti na zahtevo upravičene do enakega porodniškega dopusta, kot jo za zaposlene določa zakonodaja Skupnosti v Direktivi 92/85/EGS.

- Zakonci, ki samozaposlenim osebam pomagajo pri izvajanju njihove dejavnosti, ali življenjski partnerji, kot jih priznava nacionalna zakonodaja, bi morali na zahtevo imeti možnost pristopiti k istemu sistemu socialne varnosti kot samozaposleni in pod enakimi pogoji, kot veljajo za samozaposlene.

Pričakuje se, da bi te spremembe spodbudile samozaposlenost žensk in omilile ranljivost zakoncev, ki samozaposlenim osebam pomagajo pri izvajanju dejavnosti.

3.3. Poročilo o izvajanju ciljev otroškega varstva v državah članicah

Na Evropskem svetu leta 2002 v Barceloni so bile države članice pozvane, da odpravijo ovire za udeležbo žensk na trgu dela in si prizadevajo za zagotovitev otroškega varstva do leta 2010 vsaj 90 % otrok med tremi leti in starostjo, ko postanejo šoloobvezni, ter vsaj 33 % otrok pod tremi leti. Ti cilji so postali sestavni del evropske strategije zaposlovanja in lizbonske agende.

V poročilu, ki je priloženo temu sporočilu, Komisija navaja, da:

---

22 SEC(2008) 2526.

23 Delovni dokument služb Komisije SEC(2008) 2101 – Ocena učinka, priložena Sporočilu Komisije: *Najprej pomisli na male: Akt za mala podjetja* – COM(2008) 394.

24 COM(2008) 601.

– je večina držav članic še daleč od teh ciljev, zlasti glede otrok pod tremi leti,

– če ustanove obstajajo, so pogosto drage ali pa obratovalni čas ni skladen s službo s polnim delovnim časom ali netipičnim delovnikom,

– bi lahko kakovost ustanov (na primer usposobljenost osebja in število osebja na otroka) odvrnila starše od njihove uporabe.

Socialni partnerji so v nedavnem pismu Komisiji izrazili zaskrbljenost, da barcelonski cilji ne bodo doseženi, vendar lahko ob dejstvu, da so za to odgovorni predvsem javni organi v državah članicah, socialni partnerji prevzamejo podporno vlogo.

Kot odziv na zgoraj omenjeno poročilo o napredku pri doseganju ciljev otroškega varstva bo Komisija:

– spremljala nadaljevanje politik držav članic na tem področju v okviru strategije za rast in delovna mesta, ga podpirala s primerljivimi in posodobljenimi statističnimi podatki ter po potrebi predlagala priporočila državam, v katerih je izvajanje slabo,

– analizirala razvoj storitev otroškega varstva in njihov poseben prispevek k enakosti spolov, zlasti v letnem poročilu o enakosti med ženskami in moškimi, namenjenem vsakemu spomladanskemu Evropskemu svetu,

– spodbujala izmenjavo dobre prakse na tem področju in se zavzemala za raziskave o delovnih mestih v sektorju otroškega varstva,

– spodbujala razvoj dosegljivih in kakovostnih storitev otroškega varstva, vključno z izkoriščanjem možnosti uporabe kohezijske politike EU, v sodelovanju z vsemi zainteresiranimi stranmi (države članice in socialni partnerji).

3.4. Drugi ukrepi

Kot je navedeno v oddelku 2, so številni cilji politike neposredno povezani s politikami usklajevanja. Na področju demografske obnove bo ustanovitev skupine strokovnjakov za demografska vprašanja in Evropske zveze za družine spodbujala razprave in izmenjavo o vprašanjih usklajevanja.

Kljub temu bo težišče ukrepov za usklajevanje še naprej enakost spolov, saj je učinkovito usklajevanje prvi pogoj za enako gospodarsko neodvisnost, ki je prva prednostna naloga načrta. Komisija trenutno pripravlja vmesno poročilo o izvajanju načrta. Delovna programa za načrt za leti 2007 in 2008[25] že kažeta, da Komisija dobro napreduje pri izvajanju ukrepov iz teh programov, vendar se morajo vse vpletene strani močneje zavezati k učinkovitejši vključitvi enakosti spolov v socialne in gospodarske politike.

Komisija bo za izboljšanje znanja o politikah usklajevanja in analitičnih orodij za njihovo ocenjevanje:

[25] SEC(2007) 537 in SEC(2008) 338.

– spodbujala izmenjavo in razširjanje dobre prakse med državami članicami ter se leta 2008 osredotočala na zagotavljanje otroškega varstva in ukrepe za obravnavanje razlik med spoloma pri uporabi dopusta iz družinskih razlogov,

– spodbujala države članice in druge akterje pri uporabi brošur, ki jih je pripravila v letih 2007 in 2008 o integraciji načela enakosti spolov, socialnem vključevanju in politikah socialne zaščite[26],

– skupaj z državami članicami še naprej razvijala skupno evropsko osnovo za zbiranje pravočasnih, primerljivih in primernih statističnih podatkov o usklajevanju med poklicnim, zasebnim in družinskim življenjem, zlasti glede otroškega varstva, prilagodljivega delovnega časa in dopusta iz družinskih razlogov.

Nenazadnje bo kohezijska politika EU (zlasti prek Evropskega socialnega sklada) še naprej zagotavljala sofinanciranje pobud na nacionalni in lokalni ravni za spodbujanje usklajevanja, na primer z zagotavljanjem pomoči za varstvo otrok in drugih vzdrževanih oseb, usposabljanje in kvalifikacije negovalcev ter delodajalcev, ki zaposlenim omogočajo prekinitve dela, otroško varstvo in druge storitve družinske podpore.

4. SKLEP

Komisija meni, da bo boljša podpora ukrepom za usklajevanje moškim in ženskam omogočala večjo izbiro pri usklajevanju poklicne in zasebne plati življenja ter poleg tega prispevala k doseganju glavnih ciljev politike Evropske unije, zlasti rasti in delovnih mest, socialnega vključevanja ranljivih skupin in enakosti spolov.

Izboljšanje in posodobitev evropskega regulativnega okvira, kar naj bi se doseglo s predlogi, priloženimi temu sporočilu, in pogajanji, ki so jih začeli socialni partnerji, bosta ženskam omogočila, da postanejo bolj gospodarsko neodvisne, moškim pa, da prevzamejo večjo vlogo v družinskem življenju. Ukrepanje na ravni Skupnosti z določitvijo minimalnih obveznosti za izboljšanje usklajevanja poklicnega, zasebnega in družinskega življenja je nujno in ustrezno za izpolnjevanje naloge Komisije, ki je zagotavljanje enakosti spolov, ter doseganje ciljev lizbonske strategije.

Za oblikovanje in spodbujanje ukrepov za usklajevanje so v prvi vrsti odgovorne države članice. Zato jih Komisija poziva, da zagotovijo izvajanje teh ukrepov na način, ki daje ženskam in moškim resnične izbire. Komisija zlasti poziva države članice, da storijo nujne korake, s katerimi bodo nadoknadile ogromen zaostanek pri doseganju ciljev, ki so si jih zastavile glede zagotavljanja otroškega varstva.

---

[26] http://ec.europa.eu/employment_social/gender_equality/gender_mainstreaming/tools_en.html.